

נצח ישראל- פרק נ"ב / מקורות נוספים

1. משנה כלים (א, ו'-ט')

עֶשֶׂר קִדְשֹׁת הֵן, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקֻדָּשֶׁת מְכֹל הָאֲרָצוֹת. וּמֵהָ הִיא קִדְשָׁתָהּ, שְׁמֵיבִיאים מִמֶּנָּה הָעֹמֵר וְהַכֹּפֹרִים וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם, מֵהָ שְׂאִין מִבִּיאים בֶּן מְכֹל הָאֲרָצוֹת: עִירוֹת הַמְּקֻפּוֹת חוּמָה מְקֻדְשׁוֹת מִמֶּנָּה, שְׁמֵשְׁלָחִים מִתּוֹכָן אֶת הַמְּצַרְעִים, וּמִסְבָּבֵין לְתוֹכָן מֵת עַד שִׁירְצוֹ. יֵצֵא, אֵין מִחֲזִירִין אוֹתוֹ: לְפָנִים מִן הַחוּמָה מְקֻדֵּשׁ מֵהֶם, שְׂאוּכָלִים שֶׁם קִדְשִׁים קָלִים וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי. הֵר הַבַּיִת מְקֻדֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאִין זָבִים וְזָבוֹת, נְדוּת וְיוֹלְדוֹת נִכְנָסִים לְשָׁם. הַחִיל מְקֻדֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאִין גּוֹיִם וּמָמָא מֵת נִכְנָסִים לְשָׁם. עֲזֵרַת נְשִׁים מְקֻדְשֶׁת מִמֶּנּוּ, שְׂאִין טָבוֹל יוֹם נִכְנָס לְשָׁם, וְאֵין חִיבִים עָלֶיהָ חֲטָאת. עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל מְקֻדְשֶׁת מִמֶּנָּה, שְׂאִין מְחַסֵּר כְּפוּרִים נִכְנָס לְשָׁם, וְחִיבֵין עָלֶיהָ חֲטָאת. עֲזֵרַת הַכֹּהֲנִים מְקֻדְשֶׁת מִמֶּנָּה, שְׂאִין יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְשָׁם אֶלָּא בְשַׁעַת צְרִיכֵיהֶם, לְסְמִיכָה לְשַׁחִימָה וְלִתְנוּפָה: בֵּין הָאוֹלָם וְלִמְזֻבָּח מְקֻדֵּשׁ מִמֶּנָּה, שְׂאִין בְּעַלֵּי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִים לְשָׁם. הַהִיכָל מְקֻדֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאִין נִכְנָס לְשָׁם שְׂלֵא רְחוּץ יָדִים וְרַגְלִים. קִדֵּשׁ הַקִּדְשִׁים מְקֻדֵּשׁ מֵהֶם, שְׂאִין נִכְנָס לְשָׁם אֶלָּא כִּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים בְּשַׁעַת הָעֵבֹדָה.

2. אוצר הספרי (הג"ר מנחם זמבא הי"ד)

וכבר תמהו האחרונים, מדוע לא הוזכרו במשנה גם תרומות ומעשרות, שאף היא מבטאת את קדושת ארץ ישראל?

ובארו, דכוונת המשנה היא דעשר מדרגות שונות הן בקדושת המקדש, כי עיקרה ושורשה הוא בקודש קודשים, ולמטה מזה ההיכל, עד שמגיעים למדרגה התחתונה שבקדושת המקדש, והיא כל ארץ ישראל, המקודשת בקדושת המקדש בזעיר אנפין...אך תרומות ומעשרות לא שיכות לזה, כי הן תלויות בארץ, מפאת קדושת הארץ, ולא מפני קדושת המקדש המשתרעת בהדרגה על כל ארץ ישראל

3. מהר"ל דרך חיים (ה', ד')

ובית המקדש הראשון היה בזכות אברהם, בית שני בזכות יצחק, בית שלישי בזכות יעקב. וזהו אמרם בפסחים (פח.) לא כאברהם שקראו 'הר', שנאמר (בראשית כב, יד) "בהר ה' יראה". ולא כמו יצחק שקראו 'שדה', אלא כמו יעקב שקראו 'בית', שנאמר (בראשית כח, יז) "אין זה כי אם בית אלוקים". וזהו שאמר (ישעיה ב, ג) "לכו ונעלה אל הר ה' ואל בית אלוקי יעקב". ורצה לומר אברהם קראו 'הר', שמורה על חורבן, כי מקדש ראשון עתיד ליחרב. וכן יצחק קראו 'שדה', מורה על חורבן. ויעקב קראו 'בית', מורה על ישוב תמידי, והוא מקדש השלישי.